

Культурні рослини рідного краю

Автор: Боголюбова Марія Миколаївна

Тема. КУЛЬТУРНІ РОСЛИНИ ТВОГО КРАЮ.

Мета:

- Ознайомити учнів з поняттям «культурні рослини», з культурними рослинами нашого краю, з господарським значенням культурних рослин для людини; формувати інтерес до культурних рослин; вчити називати їх, класифікувати на овочеві, зернові, плодово-ягідні та декоративні;
- Розвивати вміння розрізняти культури, що ростуть на городі, у саду, на полі, визначати головне в початковому матеріалі; порівнювати й систематизувати вивчене. Розвивати спостережливість, вміння аналізувати.
- Виховувати шанобливе ставлення до хліба, повагу до праці людей, прищеплювати працьовитість.

Очікувані результати: учні повинні називати культурні рослини рідного краю; знають, що вирощують на городах, полях і в садах своєї місцевості; пояснюють господарське значення культурних рослин своєї місцевості.

Обладнання. Карта Вінниччини, міні-підручники, слайд-шоу, малюнки овочів, фруктів, зернових, квітів, калач, інсталяція «Дари Поділля», кольорові олівці.

Ключові компетентності:

- вміння вчитися:

навчально-організаційні: включається в роботу відразу після вказівки вчителя; співпрацює в парі;

загальнонавчальні: зосереджено слухає вчителя, відповідає на запитання за відомою моделлю;

загальнопізнавальні: виділяє в предметах певні ознаки; розрізняє розмір, форму, колір, смак тощо;

- інформаційно-комунікативна: створює повідомлення, оптимально-коротко формулюючи головний зміст;

- громадянська: намагається бути культурним у спілкуванні з вчителем та однокласниками.

Предметні компетентності

(конкретизовані навчальні цілі, очікувані результати):

Початковий рівень:

- називає 2-4 предмети представників вивчених систематичних груп об'єктів живої природи своєї місцевості (культурні рослини).

Середній рівень:

- пояснює господарське значення культурних рослин своєї місцевості

Достатній рівень:

- бере участь у діалозі та обговоренні господарського значення культурних рослин своєї місцевості;
- співпрацює в парі.

Високий рівень:

- коротко резюмує одержану інформацію

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЯ КЛАСУ ДО УРОКУ.

1. Привітання.

У день такий чудовий зустрілися ми з вами,

Бажаємо всім успіхів і гарного здоров'я!

- Щоб все вдалося нам зробити, якими ми повинні бути? (Уважними, розумними, здоровими, дисциплінованими, кмітливими, а ще дружними та веселими)

2. Фенологічні спостереження.

- Яка зараз пора року?
- Який місяць?
- Яке число?
- Тепло чи холодно надворі?
- Який стан неба?
- Яка температура повітря?
- Чи були сьогодні вранці опади?

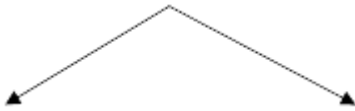
II. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ.

- Сьогодні на уроці ми будемо вивчати культурні рослини нашого краю, познайомимося зі значенням рослин для людини.

- Наш край називається Вінниччина. А ще давніша назва Поділля. Ми дууууже любимо свій край, а тому у назві будемо писати по дві букви.



Рідний край



Вінниччина

Поділля

Мое Поділля! Краю волошковий!

Межи Дністром ти і Південим Бугом

Розкинувся, як велетень казковий,

Що сонце зводить понад виднокругом.

Прозорі ріки і гаї затишні,

Поля розлогі під бездонним небом.

В садах весною зацвітають вишні,

А літо пахне молоком і медом.

Моя земля! Поділля! Краю отчий!

Твої хліба хай колосяться в полі,

Зозуля літ багато напорочить

Щасливої, завітчаної долі.

III. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ.

- Як вчасно запропонували нам цю тему. Адже надворі весна. І саме час господарям подумати які рослини садити, де садити, для чого і як за ними доглядати.

(Відгадки-малюнки завчасно роздаю дітям. У кого є відгадка - несе малюнок і прикріплює на карту Вінниччини на дошці).

1. Відгадування загадок про овочі.

- На городі в нас грядки, на грядках - рясні листки.

Там зростають малюки - зелененькі **(огірки)**.

- Сидить Марушка в семи кожушках,

Хто її роздягає, той сльози проливає. **(Цибуля)**

- Я в городі виростаю, а коли я дозріваю,

Варять з мене томат, в борщ кладуть і так їдять. **(Помідор)**

- Ми цукрові, ми кормові, є брати у нас столові.

В полі ми зросли рядками. Люди звать нас... **(буряками)**

- Сидить дівчина в коморі, а коса її надворі. **(Морква)**

- Сидить баба на грядках, вся закутана в хустках. **(Капуста)**

- Печуть мене, смажать і варять, їдять мене і дуже хвалять. **(Картопля)**

- Як можна одним словом назвати всі ці відгадки? **(Овочі)**

2. Відгадування загадок про фрукти.

- Мов маленький м'ячик, висить, а не скаче.

Соковите, червоненьке, круглобоке, солоденьке. **(Яблуко)**

- Лампочка вгорі висіла. Смачна стала, пожовтіла.

Діти лампочку зірвали, з апетитом скуштували. **(Груша)**

- Довго зеленими висіли і враз від спеки посиніли. **(Сливи)**

- Як одним словом можна назвати відгадки? **(Фрукти. Плоди)**

3. Ознайомлення з поняттям «культурні рослини»

- Чи всі ці рослини зустрічаються в нашому краї? Чи були якісь незнайомці?
- Чим схожі всі ці рослини? (Їх садить чи сіє людина)(СЛАЙД 2)
- Тому ці рослини називаються культурними.
- А що таке культурні рослини?

Культурні рослини - це рослини, які посадила, доглянула, виростила людина і збрала урожай.(СЛАЙД 3)

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА

Вивчення визначення «культурні рослини» за допомогою ейдетики.(СЛАЙД 4)

Треба землю підпушити, насінинку положити,

Потім дбало доглядати: і полоти, й поливати,

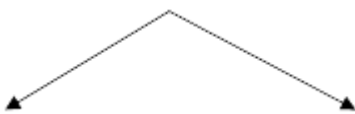
Ще потрібно проривати, шкідників всіх повбивати,

Плоди вчасно позбирати, і вже потім смакувати.

Щоб врожай багатий мати, треба добре ...(працювати)

- Всі культурні рослини розділимо на групи. Дві з них ми вже знаємо. Це овочі і плодово-ягідні рослини.(СЛАЙД 5)

Культурні рослини



Овочеві

Плодово-ягідні

- Де ростуть овочі? (На полях та городах)(СЛАЙД 6)
- Де ростуть плодово-ягідні? (в саду) (СЛАЙД 7).

До них належать не лише фруктові дерева, а й кущі, та трави, що дають нам плоди. Які це рослини? (Смородина, малина, агрус, полуниця.)(СЛАЙД 8)

Вправа «Мікрофон»

- Для чого їх використовують люди? (вживають у їжу, використовують як корм для тварин, запасують на зиму)

1. Гра «Варимо борщ і компот»

З'єднати овочі з червоною каструлею, а фрукти – із зеленою. **(СЛАЙД 9)**

Після виконання роботи зробити перевірку.

2. Знайомство із зерновими культурами.

- Загадка

Він і чорний, він і білий,

І завжди він загорілий.

Як до столу ми йдемо,

То без нього не їмо. (Хліб) (В кошику коровай)

- Як ви думаєте, навіщо я принесла на урок хліб?
- Із чого ж виготовляють хліб? (борошно) (пшениця, жито)
- Де їх вирощують? (Малюнок поля) **(СЛАЙД 10)**
- Жито, пшениця, ячмінь, просо, рис, гречка, овес, кукурудза – це **зернові культури**. Їх вирощують на полях.

3. **Гра «Назви зернову культуру».** З'єднай малюнок і назву рослини. **(СЛАЙД 11)**

Це завдання ми виконаємо разом. Дивіться на екран і повторюйте за мною.

	жито просо пшениця овес	
--	----------------------------------	--

4. **Господарське значення зернових культур.**

- На полях нашого краю вирощують кукурудзу, ячмінь, пшеницю. (У вазі колоски пшениці, ячменю)
- Для чого людям потрібні овочі та фрукти зрозуміло всім. А для чого люди засівають зерновими культурами цілі поля? Яке господарське значення мають зернові культури? (З них виготовляють олію, крупи, корм для тварин, борошно, а з нього: хліб, булки, печиво, коровай, бублики, пиріжки, пампушки, торти, калачі, вареники)
- Прочитайте у підручнику на с. 106 про хліб.

Пшеницю і жито, із яких виготовляють хліб, вирощують у всіх куточках України. Хліб – символ життя. А пишний коровай – це ознака гостинності, злагоди та дружби.

• **Розповідь «Шлях від зернини до хлібини».** **(СЛАЙД 12)**

Здавна в народі говорять: «Хліб – усьому голова». Чому ж так говорять?

Хліб – це достаток. З давніх часів українці були хліборобами. Вони тяжко працювали, щоб виростити хліб. З раннього-ранку до пізньої ночі орали землю, сіяли зерно, збирали врожай, молотили його, мололи на борошно, а вже потім пекли хліб. Достаток сім'ї вимірювався у кількості мішків пшениці. Хліб пекли сірий житній, і лише на свята – білий пшеничний. Хлібом-сіллю зустрічали дорогих гостей, благословляли на щасливе життя молодят.

5. **Знайомство з декоративними рослинами.**

- Підведемо невеличкий підсумок. **(СЛАЙД 13)**

- Що це за декоративні рослини? (Квіти) А над квітами завжди літають маленькі бджілки. Зараз і ми з вами станемо маленькими бджілками.

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА «Маленька бджілка».

- Як ви гадаєте, чому я принесла на урок квіти? Може, даремно люди витрачають час на вирощування квітів?

- Квіти – це рослини-прикраси для нашого двору. Їх садять для душі, для краси, для аромату, для створення позитивних емоцій, щоб вони своєю красою зачаровували нас.

- Які квіти ростуть біля вашого будинку?

- Назвіть квіти, які ви маєте на партах. Прикріпіть їх до карти.

I. УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ.

1. Робота в парах. Гра «Знайди пару».

- Ось ми й «засадили» наш край культурними рослинами. А які знання ви здобули покаже гра.

- До якої групи можна віднести ці рослини? (Культурні)

- Чому?

- У які пари ви їх об'єднаєте?

цибуля	жито
груша	картопля
пшениця	слива
піон	нарцис

Доведіть, чому зробили такий вибір.

Пшениця і жито – зернові культури.

Картопля – цибуля – овочеві культури.

Троянда і тюльпан – квіти.

Груша і яблуко – плодові рослини.

- Де ростуть культурні рослини?

2. Гра «Так чи ні».

- На Вінниччині вирощують буряки. Так
- В наших краях ростуть ананаси. Ні
- В садках на Поділлі збирають врожай яблук. Так
- На полях у нас вирощують огірки. Так
- Вінниччани збирають великий врожай рису. Ні
- В Подільських садках достигає багато вишень. Так

II. ПІДСУМОК УРОКУ.

- Отож, давайте повернемося до нашого краю.
- Як називають наш край? (Вінниччина, Поділля)
- Пам'ятаєте, що ми їх любимо палко-палко. Тому подовжуємо приголосні.
- Що таке культурні рослини? Встанемо і повторимо.
- Де ростуть овочі? Фрукти? Зернові культури? Декоративні рослини?
- Вінниччина завжди була щедра і багата земля. Які культурні рослини вирощують на Вінниччині? **(СЛАЙД)**

Дякую, діти, вам за чудовий урок. З вами легко працювати. Ваші очі сяють від задоволення. Будьте завжди такими веселими та кмітливими.

- Якщо вам урок сподобався так само, як і мені, домалюйте смайлик. А ні – то нехай він залишиться порожнім.

Не давайте суму жити,

Посміхайтесь повсякчас!

Будьте всій розумні, діти.

Ось мій смайличок для вас.